

679.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 26 sierpnia 1927 r.

o odpowiedzialności Skarbu Państwa za przesyłki pocztowe, telegramy i rozmowy telefoniczne w obrocie wewnętrznym.

Na zasadzie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. № 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Skarb Państwa odpowiada za przesyłki pocztowe przyjęte do przewozu za pokwitowaniem poczty oraz za telegramy, nadane w sposób przepisany, jako też rozmowy telefoniczne, w granicach i pod warunkami określonymi niniejszym rozporządzeniem.

W razie wojny lub rozruchów może Rada Ministrów na pewien czas uchylić albo ograniczyć odpowiedzialność Skarbu Państwa za przesyłki pocztowe na całym obszarze Państwa lub na jego części.

Art. 2. W szczególności Skarb Państwa odpowiada:

1) za polecane przesyłki listowe—w razie zaginięcia tych przesyłek;

2) za listy z podaną wartością, paczki z podaną wartością, paczki bez podanej wartości, bagaże podróżnych, korzystających z przewozu pocztowymi środkami komunikacyjnymi—w razie zaginięcia tych przesyłek lub w razie ubytku albo uszkodzenia zawartości tych przesyłek;

3) za kwoty, przesłane przekazami pocztowymi i telegraficznymi, oraz za wpłaty lub wypłaty na rachunek Pocztowej Kasy Oszczędności;

4) za kwoty, przyjęte tytułem pobrania;

5) za kwoty, przyjęte tytułem zlecenia;

6) za telegramy i rozmowy telefoniczne.

Odpowiedzialność Skarbu Państwa za inne przedmioty, które w przyszłości będą dopuszczone do transportu pocztowego na podstawie art. 6 ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafii i telefonii (Dz. U. R. P. № 58, poz. 584), określi rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów.

Art. 3. Za zaginioną poleconą przesyłkę listową wypłaca się bez względu na jej istotną wartość odszkodowanie, równające się 50-ciofoldnej należności za polecenie.

Art. 4. W razie zaginięcia listów wartościowych lub paczek z podaną wartością wypłaca się tytułem odszkodowania zwyczajną wartość, jaką zaginione przedmioty miały w czasie i miejscu nadania, a w razie ich ubytku lub uszkodzenia, kwotę równającą się rzeczywiście poniesionej szkodzi, obliczonej według tej zwyczajnej wartości.

Za zaginione papiery wartościowe, opiewające na okaziciela, wypłaca się najwyższą wartość, jaką miały w handlu (wartość giełdowa) w dniu przyjęcia do przewozu, i tylko pod warunkiem, że wszelkie prawa z papieru na okaziciela przeniesione zostaną w sposób wymagany ustawą na Skarb Państwa, a zarazem, że przez dostarczenie potrzebnych danych (podanie znamion, wręczenie dowodów i t. p.) zostanie Skarbowi Państwa umożliwione wdrożenie postępowania celem ich unieważnienia. Wartość handlową (giełdową) zaginionego papieru wartościowego ma udowodnić uprawniony do żądania odszkodowania.

Przy innych papierach wartościowych i przy dokumentach innego rodzaju (książeczki wkładkowe, weksle, skrypty dłużne i t. p.) zwraca się tylko koszty, które trzeba było ponieść dla uzyskania nowego egzemplarza lub dla usunięcia przeszkód, które powstały przy ściągnięciu pretensji z powodu braku dotyczącego papieru lub dokumentu. Jeżeli uzyskanie nowego egzemplarza jest bez winy ze strony uprawnionego do odszkodowania niemożliwe, wynagradza się szkodę rzeczywiście poniesioną.

We wszystkich powyższych wypadkach odszkodowanie nie może być wyższe, jak wartość, podana przez nadawcę na przesyłce.

Art. 5. Za zaginione paczki bez podanej wartości wypłaca się tytułem odszkodowania zwyczajną wartość, jaką zaginione przedmioty miały w czasie i w miejscu nadania, a w razie ich ubytku lub uszkodzenia kwotę, równającą się rzeczywiście poniesionej szkodzi, obliczonej według tej zwyczajnej wartości. Odszkodowanie jednak za zaginięcie, ubytek lub uszkodzenie nie może być wyższe, jak iloczyn pięćdziesięciokrotnej najniższej taryfowej opłaty od wagi pacz-

ki jednokilogramowej i wagi paczki brutto, wyrażonej w kilogramach. Część kilograma przyjmuje się za cały kilogram.

Art. 6. Za nadane prawidłowo bagaże pasażerów, korzystających z przewozu pocztowymi środkami komunikacyjnymi, odpowiada Skarb Państwa jak za paczki pocztowe (art. 4 i 5).

Art. 7. Przy przekazach pocztowych i telegraficznych oraz wpłatach na rachunek Pocztovej Kasy Oszczędności odpowiada Skarb Państwa za kwoty wpłacone, przy wypłatach zaś na rachunek Pocztovej Kasy Oszczędności za prawidłowość tych wypłat.

Art. 8. Przy przesyłkach pocztowych za pobraniem Skarb Państwa odpowiada:

- 1) za samą przesyłkę tak, jak za przesyłkę tego samego rodzaju bez pobrania;
- 2) w wypadku, gdy przesyłkę wydano odbiorcy bez ściągnięcia kwoty pobrania, za szkodę rzeczywistą, najwyżej jednak do wysokości pobrania, obciążającego przesyłkę, i z tem zastrzeżeniem, że nadawca odstąpi Skarbowi Państwa swoje roszczenia do odbiorcy w wysokości kwoty wypłaconego odszkodowania; postanowienia te stosuje się także wówczas, gdy tytułem pobrania ściągnięto od odbiorcy kwotę niższą od pobrania, obciążającego przesyłkę;
- 3) za kwotę, ściągniętą tytułem pobrania, jak przy przekazach pocztowych (art. 7).

Art. 9. Przy zleceniach pocztowych Skarb Państwa odpowiada:

- a) za zaginiony list zleceniowy bez względu na wysokość kwoty zlecenia tak, jak za poleconą przesyłkę listową, przyczem za list zleceniowy uważa się także list, w którym urząd pocztowy dosyła dokument wiarytelnościowy odbiorcy lub zwraca go nadawcy;
- b) za zaginioną poleconą kartkę zleceniową bez względu na wysokość kwoty zlecenia tak, jak za poleconą przesyłkę listową;
- c) w razie zagubienia dokumentu wiarytelnościowego, stanowiącego załącznik listu zleceniowego, w urzędzie pocztowym, który miał wykonać zlecenie,—za rzeczywistą stratę, najwyżej jednak do wysokości odszkodowania za poleconą przesyłkę listową;
- d) jeżeli dokument wiarytelnościowy listu zleceniowego względnie odcinek kartki zleceniowej wydano dłużnikowi bez ściągnięcia kwoty zleceniowej — za rzeczywistą stratę, najwyżej jednak do wysokości kwoty zleceniowej pod warunkiem, że nadawca odstąpi Skarbowi Państwa swoje roszczenia do dłużnika w wysokości kwoty wypłaconego odszkodowania; powyższe postanowienia stosuje się także wówczas, gdy tytułem zlecenia ściągnięto kwotę niższą od kwoty podanej w wykazie zleceniowym względnie na kartce zleceniowej;
- e) za kwoty, ściągnięte tytułem zlecenia, — jak za przekazy pocztowe (art. 7), nadto:
- f) przy zleceniach, zawierających weksle, przeznaczone do protestu przez urzędy pocztowe, o ile nie zachodzą wypadki, przewidziane

w punktach a), c), d) i e), — za szkody spowodowane przez niewykonanie lub nieprawidłowe wykonanie protestu weksla, jednak najwyżej do wysokości kwoty zlecenia i pod warunkiem, że nadawca odstąpi Skarbowi Państwa swoje roszczenia do dłużnika w wysokości wypłaconego odszkodowania.

Skarb Państwa nie odpowiada za następstwa, wynikające przez zaprotestowanie przesłanego w liście zleceniowym weksla, nie odpowiadającego wymaganom prawa wekslowego.

Art. 10. Skarb Państwa nie ponosi odpowiedzialności:

- 1) za przesyłki, zawierające przedmioty, wyłączone od przewozu pocztą;
- 2) za przesyłki, zawierające przedmioty warunkowo dozwolone do przewozu pocztą, jeżeli nadawca przemilczy właściwą lub poda fałszywą zawartość przesyłki albo przy nadaniu wprowadzi w błąd pocztę w inny sposób;
- 3) za przesyłki, doręczone przy zachowaniu postanowień ordynacji pocztowej;
- 4) za przesyłki, doręczone niewłaściwie wskutek mylnego adresu;
- 5) za listy wartościowe lub paczki z podaną wartością, których wartość została w celach oszukiwanych podana fałszywie w kwocie wyższej, aniżeli wartość rzeczywista;
- 6) za paczki, przyjęte do przewozu na odpowiedzialność nadawcy;
- 7) za zaginięcie przesyłek oraz ubytek lub uszkodzenie ich zawartości spowodowane:
  - a) przez siłę wyższą;
  - b) wskutek niezastosowania się nadawcy względnie odbiorcy do postanowień, określających warunki nadania względnie odbioru;
  - c) wskutek naturalnej właściwości przesyłanego przedmiotu; jeżeli szkoda mogła powstać wskutek naturalnej właściwości przedmiotu albo niedostatecznego opakowania lub zamknięcia, zachodzi domniemanie, że szkoda powstała z tych właśnie przyczyn;
  - 8) za pieniądze, włożone do przesyłek pocztowych, a niedeklarowane;
  - 9) za utracony zysk i za pośrednie szkody, wynikłe wskutek zaginięcia przesyłek, ubytku lub uszkodzenia ich zawartości i za wszelkie szkody, spowodowane opóźnieniem wysłania, przewozu lub doręczenia przesyłek pocztowych;
  - 10) jeżeli przy wydaniu listu wartościowego lub paczki opakowanie i zamknięcie tych przesyłek na zewnątrz były nienaruszone, a waga zgodna z wagą przy nadaniu albo jeżeli odbiorca przyjął je bez zastrzeżeń.

Art. 11. Odpowiedzialność Skarbu Państwa za telegramy ogranicza się do zwrotu pobranej za telegram opłaty lub części tej opłaty przy zachowaniu norm, określonych w ordynacji telegraficznej.

Analogiczna zasada obowiązuje w odniesieniu do służby telefonicznej przy zachowaniu norm, określonych w ordynacji telefonicznej.

Art. 12. Prawo do odszkodowania przysługuje nadawcy przesyłki pocztowej. Prawo to przechodzi

na odbiorcę w wypadku, gdy przesyłkę pocztową z uszkodzoną lub brakującą zawartością przyjmie i odbiór danej przesyłki pokwituje z zastrzeżeniem żądania odszkodowania.

Za nadawcę przekazów pobraniowych lub zleceniowych uważa się nadawcę przesyłki, obciążonej pobraniem lub zleceniem.

Art. 13. Roszczenie o odszkodowanie za przesyłki pocztowe musi być wniesione na pocztę w okresie 6 miesięcy przez osobę, mającą prawo do odszkodowania, na druku pocztowym, używanym do reklamacji przesyłek, lub w osobnym piśmie. Okres 6 miesięcy rozpoczyna się od dnia następnego po nadaniu przesyłki. Roszczenie gaśnie przez sam upływ powyższego okresu.

Terminy do zgłoszenia roszczenia o zwrot opłat telegraficznych i telefonicznych określa ordynacja telegraficzna i telefoniczna.

Art. 14. Prawo żądania zwrotu pieniędzy znalezionych w niedoręczalnych przesyłkach pocztowych, niedoręczalnych kwot przekazowych tudzież wypłaty kwot, uzyskanych za sprzedane przedmioty, zawarte w przesyłkach pocztowych, ulega przedawnieniu po upływie trzech lat, licząc od dnia następującego po dniu nadania przesyłki.

Sumy przedawnione przepadają na rzecz Skarbu Państwa.

Art. 15. Do załatwiania imieniem Skarbu Państwa roszczeń o odszkodowanie powołane są dyrekcje poczt i telegrafów.

Odszkodowanie wypłaca się uprawnionemu po stwierdzeniu odpowiedzialności Skarbu Państwa i ustaleniu wysokości odszkodowania.

O ile dyrekcja poczt i telegrafów nie uwzględni w całości lub tylko częściowo uwzględni roszczenie o odszkodowanie, służy poszkodowanemu prawo dochodzenia roszczenia na drodze prawa — w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia odnośnej decyzji dyrekcji poczt i telegrafów.

Art. 16. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Poczt i Telegrafów.

Art. 17. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia na całym obszarze Rzeczypospolitej. Z dniem tym traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 29 sierpnia 1919 r. w przedmiocie odpowiedzialności zarządu pocztowego za krajowe przesyłki pocztowe i telegramy (Dz. U. R. P. № 78, poz. 441), ustęp trzeci, czwarty i piąty art. 17 ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o pocztę, telegrafie i telefonie (Dz. U. R. P. № 58, poz. 584) oraz wszelkie inne przepisy sprzeczne z niniejszym rozporządzeniem.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
J. Piłsudski

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztołowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczt i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*